

ויזרע יצחק

שנה י'

<p>פרשת "ויקהל פקודי-פרה" הפטרה: "ויהי דבר ה'" כג' אדר תשע"ח</p>	<p>יוצא לאור ע"י מדרשת "ויזרע יצחק" ע"ש יצחק בן חמו בר אסתר ז"ל</p>	<p>זמני השבת פניסה יציאה ר"ת</p>	<p>י"ב 17:07</p> <p>ת"א 17:23</p> <p>חיפה 17:15</p>
			<p>י"ג 18:19</p> <p>ת"ב 18:21</p> <p>חיפה 18:20</p>
			<p>י"ד 18:59</p> <p>ת"ג 18:57</p> <p>חיפה 18:58</p>

הגיגים לפרשת השבוע

"ויקהל בושׁה את כל עֲדַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל" (שמות לה' א)

מדוע מדגיש הכתוב שמשה נדרש כעת להקהיל את כל בני ישראל? הלוא דבר רגיל הוא שמשה הקהיל את ישראל בכל עת שהקב"ה ציוה אותו לומר להם את דברו. מבאר ה"אור החיים" הקדוש שכעת, לאחר שקרן עור פניו של משה, דבר שגרם לפחד אצל עם ישראל עד ש"ויראו מגשת אליו" (שמות לה' ה) משה הוצרך להקהיל את כל עם ישראל מתוך כוונה להפחית מעט את המורא שהיה בהם ממנו לכן נאמר "ויקהל משה".

"ויקהל בושׁה" (שמות לה' א)

"למחרת יום הכפורים" (רש"י)

למה דווקא לאחר יום הכיפורים הקהיל משה את בני ישראל? מתרץ ה"כלי יקר" שמדרך העולם, ביום הכיפורים מבקשים כל ישראל מחילה זה מזה, אך מיד למחרת הם חוזרים לסורם, לכן נאמר "ויקהל משה" למחרת יום הכפורים, משה התכוון לעשות אותם קהילה אחת כדי שימשיכו ויהיו כך במשך כל השנה.

"ויקהל בושׁה אל כל עֲדַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל" (שמות לה' א)

מבאר רבינו החיד"א את הפסוק על דרך הרמז ואומר, "ויקהל", שמשה השתדל שעם ישראל יהיו באחדות וענווה, "משה", שהוא עצמו היה עניו, והשתדל לקרב וליחד את לבם שהיו לאחדים. וזו היא כוונת הכתוב: "ויקהל משה אל כל עֲדַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל", כלומר, משה דיבר על לבם שיאספו יחד בלב אחד. "אלה הדברים אשר צוה ה'" אם יהיו בענווה ובאחדות יזכו לדבר ה', דהיינו התורה, שאינה אלא למי שיש הוא בעל שלום וענווה, ועל ידי זה יוכלו ישראל לקיים את המצוות, "לעשות אותם", כי על ידי האחדות נחשבים כל ישראל לגוף אחד ויחד כולם יכולים לקיים את תרי"ג המצוות. וזה רמזו גם בכתוב "ואהבת לרעך כמוך" שבזה נחשב שהם מקיימים את תרי"ג המצוות הקשורים בשם ה', וזהו "אני ה'". ועל זה רמזו גם הכתוב: "ה' עוז לעמו יתן", ואם תשאל "מי יכול לקיים את כל התורה"? על זה הוסיף ואמר "ה' יברך את עמו בשלום". וכיון שיש אחדות בין כולם הם יקיימו את כל התורה.

"וביום השביעי יהיה לכם קודש" (שמות לה' ב)

מדוע נסמכה האזהרה על השבת לציווי של מלאכת המשכן? מתרץ רבי לוי יצחק מברדיצ'ב ב"קדושת לוי" בשם בנו, על פי הידוע שכל עניין המצווה על שמירת השבת הוא כדי שהאדם ידע שהקב"ה ברא את העולם בששת הימים וביום השביעי "שבת וינפש", כמו שנאמר: "כי ששת ימים עשה ה' את השמים ואת הארץ" (שמות לא' יז), לכן נסמכה אזהרת השבת, שמטרתה היא שידע האדם שהקב"ה ברא העולם בששת ימים, למלאכת המשכן עליו נאמר שבצלאל עשאו, ועל בצלאל אמרו חז"ל שהוא ידע לכוון בבניית המשכן את הכוונות והפרטים שבהם ברא הקב"ה את העולם, כמאמר חז"ל: "יודע היה בצלאל לצרף אותיות שנבראו בהם שמים וארץ" (ברכות נה.), כיון שבצלאל ידע את צירוף האותיות של בריאת שמים וארץ, הרי ודאי שהוא האמין באמונה שלימה שהקב"ה ברא את העולם בששת ימים, משום כך נסמכה כאן אזהרת השבת, שידעו הכל באמונה שלימה שהקב"ה ברא את העולם בששה ימים "וביום השביעי שבת וינפש".

"נר ה' נשמת אדם" העלון מוקדש לעילוי נשמת כל מתי ישראל ובכללם:

הרה"ג אליהו דרעי זצ"ל בן סוליקה נלב"ע כג' אייר תשע"ז

תנצב"ה

אברהם נחמיאס בר שמחה ז"ל נלב"ע ו' שבט

מעוניין לקבל את העלון ישירות לתיבת הדוא"ל שלך? שלח מייל לכתובת: Yossef.Benhamo@gmail.com

העלון מיוסד לעילוי נשמת:

חביבה חיה בנימין בת גורג'יה ז"ל

יצחק בנימין בר שורין ז"ל

יצחק בן חמו בר אסתר ז"ל

נלב"ע יא' ניסן תשס"ז

נלב"ע יג' אדר ב' תשל"ג

נלב"ע יג' אדר ב' תשס"ה

תנצב"ה

"וכל זוכם לב בכם יבואו ויעשו את כל אשר צוה ה'" (שמות לה' ו')

מבאר רבי ישראל בעל שם טוב את הכתוב על דרך החידוד ואומר: "וכל חכם לב בכם", דהיינו אם תרצה לדעת מהי החכמה הגדולה ביותר שצריך שתהיה לאדם מישראל, הרי היא ש"יבואו ויעשו" כלומר שיעשו את כל מה שציוה ה' ללא שום התחכמות ופשרה וכל זאת במקום דיבורים ונאומים, החכמה האמיתית היא: "ויבואו ויעשו", לעשות.

"ויבואו האנשים על הנשים" (שמות לה' כב)

אומר המלבי"ם שמהפסוק שלפנינו ניתן ללמוד על שבחן של הנשים בעם ישראל, כי הכתוב אומר שכאשר באו האנשים להביא תרומתם לעבודת המשכן הם מצאו שהנשים כבר הקדימו אותם והן הביאו את תרומותיהן, וזה בניגוד גמור למגבית שערכו בעבר לצורך חטא העגל, שבמגבית זו סרבו הנשים להשתתף ולא תרמו את נזמיהן, ואילו למען עשיית המשכן הן הקדימו להגיע ותרמו בהתלהבות רבה את מיטב תכשיטיהן.

"ראו קרא ה' בשם בצלאל בן אורי בן זור למטה יהודה" (שמות לה' ל')

בזכות מה זכה בצלאל... בן חור למטה יהודה לכך שנאמר עליו "וימלא אותו בחכמה ובדעת" (שמות לה' לא) אומר ה"משך חכמה" שהעניין של "מסירות נפש" צריך להיות ללא בחקירה וללא התחכמות יתירה, כמו ש"יהודה" הראה "מסירות נפש" בכך שמסר את עצמו בים סוף. (ברכות ד' טו), ו"בן חור" שמסר את נפשו בחטא העגל (סנהדרין ז.) כי החקירה תעכב את הרצון הפנימי מלמסור את הנפש על קדוש ה'. ובזכות מסירות הנפש של אבותיו, יהודה וחור, שלא חקרו ולא התחכמו יותר מדאי, זכה בצלאל לחכמה ודעת.

"והם הביאו אליו עור גרבה בבקר בבקר" (שמות לו' א')

מדוע, בשונה משאר התרומות, מציין כאן הכתוב את המועד בו הביאו החכמים את תרומתם? ומה המשמעות של המילה "עוד" בפסוק שלכאורה נראה שהיא מיותרת? מבאר הגר"א על פי דברי חז"ל שדרך האומנים והפועלים להתחיל את יום עבודתם בשעה השביעית. לפי זה הכתוב בא ללמד אותנו שמלבד התרומה החומרית שהרימו החכמים לעבודת המשכן הם תרמו גם מזמנם והתחילו את יום עבודתם מוקדם מהרגיל, "בבקר בבקר", והיה זה בנוסף, "עוד", לתרומתם שתרמו לעבודת המשכן.

"אל יעשו עוד מלאכה לתרומת הקדש" (שמות לו' ו')

מדייק ה"ספורנו" מלשון הכתוב ואומר שמשם לא הכריזו שלא יביאו נדבה למשכן כרצונם, נדבה מסוג זה ניתן להמשיך להביא, אלא הכריז שלא "יעשו עוד מלאכה", כלומר שלא יתחילו לעשות מלאכה חדשה לטובת המשכן, כגון מלאכת הטוויה שנאמר "ויביאו מטה" או מלאכת תיקון העצים שנאמר "עצי שטים לכל מלאכת העבודה הביאו" או מלאכת תיקון העורות וכדומה.

"וכסף פקודי העדה באת ככר" (שמות לו' כה)

מה שאמר הכתוב "וכסף פקודי העדה באת ככר" וכן בהמשך אמר "ונחשת התנופה שבעים ככר", מסביר רבינו בחיי, מלמד שמשם מוסר לעם ישראל דין וחשבון על כל דבר ודבר בתרומת המשכן, וכל מה שקיבל מסר מיד לידי של איתמר, וזאת כדי שבני ישראל לא יחשדו בו עקב העובדה שהוא התמנה להיות הגזבר היחיד של עבודת המשכן. ואמרו במדרש על הכתוב: "איש אמונות רב ברכות, ואץ להעשיר לא ינקה" (משלי כח), "איש אמונות" זה משה שנאמר: "בכל ביתי נאמן הוא" (במדבר יב), "רב ברכות" שהביא הקב"ה ברכות על ידו ונעשה גזבר על מלאכת המשכן, "ואץ להעשיר" זה קרח שהיה לוי ובקש כהונה גדולה לפיכך "לא ינקה" ועליו נאמר "ותפתח הארץ את פיה" (במדבר טז). וכשם שצריך אדם לצאת ידי חובת המקום, כך צריך לצאת ידי חובת הבריות, שכן אמרו חז"ל שהכהן התורם מהלשכה היה נכנס ללא נעלים, ובבגדים ללא כיסים, וזאת כדי שלא יחשדו בו ויאמרו מתרומת הלשכה העשיר, אם הוא יתעשר בעתיד, או אם הוא יהיה עני, אז יאמרו שהדבר נובע מעוון הלשכה. וכמו שהכהן היה זהיר, כך צריך כל אדם להיזהר שהבריות לא ירננו ולא ישחו אחריו, כפי שדוד התפלל "ותפלטי מריבי עמי" (שמואל ב' כב), ופסוק מפורש הוא: "והייתם נקיים מה' ומישראל" (במדבר לב) וכתב עוד שלמה המלך: "ומצא חן ושכל טוב בעיני א-לקים ואדם" (משלי ג')

"ויעש משה ככל אשר צוה ה' אתו כן עשה" (שמות טז' טז)

מדוע נאמר שמשם עשה רק "ככל" ולא נאמר שעשה "כל"? אומר ה"אלשיך" הקדוש שבא הכתוב ללמדנו שלולא עזר הקב"ה למשה, הוא לא יכול היה להקים את המשכן ולעשות את כל הנדרש בכתוב, יוצא שמשם עשה "ככל" כלומר כמעט "כל" אשר צוה אותו ה', בכ"ף הדמיון.

לרפואת כל חולי עמו ישראל ובכללם: אליהו בן חמו בר אסתר

הארות והערות ניתן להפנות לטלפון: 052-3268315 או בדוא"ל: Yossef.Benhamo@gmail.com

גמ"ח "יד יצחק": מבחר תפילין רש"י (ספרדי, אשכנזי, איטר) גמ"ח "בית יצחק": ספרים ל"חנוכת בית" ו"ברית יצחק"

חברת הבקשות "מאיר השחר": לימוד פיוטים ובקשות נוסח מרוקו בהדרכת ע"ה יוסף בן חמו

מדרשת "ויזרע יצחק": שיעור "דף יומי" בהדרכת ע"ה יוסף בן חמו בית כנסת "שבת אחים" נוה גן פ"ת 21:30-20:30

לבירור פרטים ולהשאלה - טלפון: 052-3268315